

Nieuwsbrief 58
oktober 2025

Redactioneel

Voor u ligt het achtenvijftigste nummer van de Jabalya nieuwsbrief. Het nummer van de voorzichtig uitgesproken hoop dat het einde van de genocide wellicht achter de rug is. Maar terwijl ik dit schrijf is het staakt het vuren al weer verschillende keren geschonden en wordt de hulp door Israël al weer tegengehouden. Hoop en onzekerheid is ook te lezen in de bijdrage van onze nieuwe correspondenten in Gaza Baidaa Othman en Lamis Al Astal. Het Trump plan belooft niet veel goeds, maar voorlopig wel meer veiligheid. Ook veel aandacht voor het bezoek dat Aed Yaghi de directeur van PMRS aan Groningen bracht. Een verslag van een vol programma van twee dagen en een interview met het Dagblad. Hij benadrukte het belang van de steun vanuit Groningen voor de Palestijnen. Ook in de column van Jan Keulen opluchting over het einde van het geweld maar ook twijfel over de toekomst. Verder nog een bijdrage over de Apartheid Free zone campagne van de BDS beweging die ook in Groningen is gestart.

De dag na de afkondiging van de wapenstilstand is het nog lang geen vrede

In de loop van meer dan twee jaar genocidale oorlog die Israël voert tegen weerloze burgers in de Gazastrook, zijn de kenmerken van de kindertijd veranderd in een gedwongen rijping. Kinderen zoeken naar brandhout om te koken in vervallen vluchtelingtenten, staan in de rij voor water en voedsel om hun hongerige maag te stillen in plaats van naar school te gaan, en werken op een illegale te jonge leeftijd om de kleine beetjes voedsel te verdienen die hen en hun gezin zullen helpen overleven.

Wat vrouwen betreft, zij herkennen zichzelf niet meer, smelten weg in voortdurende angst en verlies, voeren opnieuw een oorlog bij gebrek aan privacy. Het gewaad dat bedoeld is om te bidden, is een permanent kledingstuk geworden dat wordt gedragen als een vorm van gedwongen bescheidenheid onder vreemden. Om haar pijn te uiten of zelfs even een pauze te nemen en voor zichzelf te zorgen, is een onbereikbare luxe geworden. Ze heeft tegelijkertijd haar vrouwelijkheid en waardigheid verloren. Om nog maar te zwijgen van de mannen die niet langer de kracht hebben die ze ooit hadden en het verlies als een lijk op hun schouders meedragen zonder een plek

om het te begraven. Hun situatie is steeds wanhopiger geworden, met tranen die over hun wangen stromen, een weerspiegeling van hun uiterste onderdrukking en verraad, te midden van de verwoesting en vernietiging die hun leven en ziel hebben getekend.

Burgers kunnen nog steeds niet geloven dat de wapenstilstand tussen Israël en Hamas van kracht is geworden. Dit nieuws kwam op een onverwacht moment, te midden van de inval van de Israëlische bezetting tot diep in Gaza-Stad. Terwijl het, net als in een eerdere fase, via het noordelijke gouvernement en het gouvernement Rafah in de zuidelijke

Vervolg op pg. 2

Gazastrook, Khan Yunis bezette, en tegelijkertijd de bombardementen intensiverde. De Palestijnen ondergingen weer de verlammeende belegering en het pijnlijke lijden van de ontheemding naar een onbekende bestemming, zonder zelfs de meest basale levensbehoeften en zelfs zonder ruimte op wat er nog over was van het land.

Toen kwam Trump, ongebruikelijk genoeg, met een overeenkomst die een sprankje hoop teruggeeft in de harten van de inwoners van Gaza door een einde te maken aan de stortvloed van bloedvergieten die het land heeft overspoeld, een overeenkomst waarmee beide partijen instemden.

Sinds de aankondiging van de overeenkomst en de inwerkingtreding ervan is de vreugde in de harten van de burgers niet afgenomen. Ze kwamen tevoorschijn uit de schuilplaatsen, tijdelijke tenten en gehuurde appartementen om "Allahu Akbar" (God is Groot) te scanderen, nationale en traditionele liederen te zingen en snoep uit te delen. Tranen stroomden over hun vergeelde wangen, als weerspiegeling van de pijn, het verlies, de honger en de lasten die hun lichamen niet konden verdragen. Ze namen een bleke kleur aan die hun gebruikelijke gelaatstreken veranderde en niet langer hun ware zelf weerspiegelde. De harten van de burgers popelden om hun overweldigende geluk te uiten. Sinds het begin van de Israëlische bezetting en de terugtrekking uit de gebieden die als onderdeel van de overeenkomst waren overeengekomen, haastten burgers zich te voet met hun bezittingen en voorraden naar hun gebieden in de noordelijke en zuidelijke Gazastrook.

Ze waren geschokt door de locaties die ze op het eerste gezicht niet herkenden, noch de wegen die ernaartoe leidden. Hun lichamen trilden, hun pols trilde en hun voeten werden koud, terwijl ze op het puin van hun huizen zaten zonder een woord te zeggen. Deze scène sprak boekdelen. Veel burgers uitten hun diepe schok in woorden verstikt door tranen, nauwelijks in staat hun wonden te helen voordat ze konden spreken, nadat ze hun herinneringen en de inspanningen van een heel leven verwoest hadden zien worden. Eén druk op de knop was genoeg om alle geruststelling die er nog was te verbrijzelen, als een gigantische boom die met zijn wortels in één keer omvalt, zonder de vogels de tijd te geven hun lied af te maken of hun nest te redden. Dit geldt met name voor een verhaal waarin de man des huizes voorgoed onder de grond verdween, zijn vrouw en kinderen achterlatend om hun reis alleen voort te zetten en een nieuw leven op te bouwen op de ruïnes van een afwezigheid waarvan de geur elke hoek en

spleet doordrong. Ondertussen blijft er een brok in de keel hangen van degenen die niet in staat zijn terug te keren naar hun geboorteplaats en de geur ervan in te ademen, en herleven herinneringen die in een onopgelost stadium zijn onderbroken, zowel in Rafah en de oostelijke gebieden als in Khan Yunis in de zuidelijke Gazastrook, en in het Noorden. Ze wachten op een teken van de volledige Israëlische terugtrekking, zodat ze de gevoelens van hun voorgangers kunnen herbeleven. Ondanks de dodelijke beelden van pijn proberen de inwoners van Gaza bloemen te laten groeien te midden van de ruïnes en het puin. Omdat ze niet konden wachten tot de gemeente haar werk had gedaan, zijn ze zelf begonnen met het opruimen van het puin van hun huizen, ondanks dat ze niet over het benodigde zware materieel beschikken. Ze verwijderen een deel van hun bezittingen, gebruiken de overgebleven bomen als brandstof voor kookvuren, zetten hun vervallen tenten op het puin en lopen over afstanden van meer dan een kilometer van hun huizen, in een poging het leven te herstellen in een gebied dat al lang verlaten is.

Het lijden dringt nog steeds door tot diep in de ziekenhuizen en wachtkamers, met het gekreun van patiënten die een langzame dood tegemoet gaan, dit keer niet door bombardementen en belegeringen, maar door een zorgstelsel dat door de bovengenoemde factoren bijna is ingestort. Medische transporten uit het gebied kunnen de grens niet over en de patiënten wachten op de opening van de grensovergang bij Rafah als een drenkeling die wacht op een reddingslijn. Ondertussen worden de wachtlijsten langer en slinkt de hoop. Kankerpatiënten kregen tijdens de oorlog geen chemotherapie. Hun lichamen verdorren als de dorre aarde, te midden van het ontbreken van essentiële medicijnen en de volledige lamlegging van behandelcentra. Dialysesessies voor nierpatiënten zijn meerdere keren uitgesteld; sommigen krijgen het nu nog maar één keer per maand, terwijl anderen het helemaal niet krijgen. Bovendien is er veel ondervoeding, en dus tekort aan essentiële voedingsstoffen zoals eiwitten, vooral onder kinderen, als gevolg van de door Israël georganiseerde maandenlange hongersnood, waardoor ze in skeletten veranderen die wachten op leven.

Aan de andere kant ligt de onderwijssector in puin, gebukt onder de enorme verwoesting die scholen en universiteiten hebben ondergaan. Deze zijn geheel of gedeeltelijk verwoest en omgevormd tot opvangcentra voor ontheemde gezinnen. Het fysieke onderwijs is

volledig stopgezet en dus probeert men het via afstandsonderwijs af te ronden. Dit heeft de doelgroepen negatief beïnvloed, met name kinderen in de lagere onderwijsniveaus die een groot leerverlies hebben geleden, omdat ze niet eens hun naam kunnen schrijven of woorden kunnen onderscheiden. Hun lichamen zijn belast met zaken die niet voor hen bedoeld zijn, zoals in de rij staan voor voedsel, en water en als kind werk doen als volwassenen. Naast het missen van school hebben ze ook geen psychologische ondersteuning ontvangen.

De dag na de oorlog wordt de verwoesting niet alleen gemeten aan de verwoeste gebouwen, maar ook aan de gebroken zielen. Ziekte en psychologisch trauma hebben de getroffen en in hun greep, variërend van schuldgevoelens over degenen die het hebben overleefd en dierbaren hebben verloren, tot pogingen om zichzelf te beschermen door middel van volledige isolatie en constant huilen. Kinderen lijden aan terugkerende nachtmerries en onvrijwillig bedplassen, vooral zij die getuige waren van de bombardementen, de stoffelijke resten van hun ouders zagen en nu de dood van hun dierbaren ontkennen. Ze weigeren de realiteit van de situatie te accepteren en anticiperen op een onmogelijke terugkeer van de doden.

Terwijl burgers nu proberen de omvang van de verliezen te verwerken, van lichamen die nog steeds onder het puin liggen tot kinderen die hun huis, familie en zelfs hun herinneringen zijn kwijtgeraakt, richt de aandacht zich op de wapenstilstandsovereenkomst. Hoewel deze breed werd verwelkomd vanwege het doel om een einde te maken aan het doden en vernietigen, een einde te maken aan de moeilijke dagen en te behouden wat er nog over is van de Gazastrook, ongeveer 17%, dat nog niet is verwoest, is de plaatsvervangend directeur van het Palestijnse Journalistensyndicaat, Tahseen Al-Astal, van mening dat Trumps plan aan alle Israëlische voorwaarden voldoet. Hij wijst erop dat de Palestijnen serieus werk moeten maken van het beëindigen van de verdeeldheid en de monopolisering van de publieke zaak door één factie, die heeft geleid tot de vernietiging van de Gazastrook en de marteldood van meer dan 80.000 burgers. Hij voegt daaraan toe dat er geen behoefte is om de politiek en de interne verhoudingen te herzien, maar dat deze juist beschermd en heilig gemaakt moeten worden. Er bestaat immers geen legitimiteit of heiligheid behalve voor het Palestijnse volk en geen enkele factie is immuun voor fouten en mislukkingen.

Politiek journalist Bahaa Shaat legt uit dat veel details

van het plan vaag zijn en dat politici en experts verantwoordelijk zijn voor de uitvoering ervan en het overeenkomen van de benodigde mechanismen. Sommige van deze details zijn onrechtvaardig voor de Palestijnse zaak, terwijl andere een einde maken aan twee jaar lijden door een einde te maken aan het bloedvergieten en door een einde te maken aan de Israëlische dreiging van gedwongen verplaatsing uit de Gazastrook naar andere landen. Dit is iets wat elke Palestijn die de tragedie van de genocideoorlog, bekend als de "oorlog van de eeuw", heeft meegemaakt, zou steunen, vanwege de bloederigheid en de tragedie ervan.

Schrijver en auteur Jawad Al-Aqqad stelt dat de essentie van het Arabische standpunt vandaag de dag een hoge mate van bewustzijn en verantwoordelijkheid vereist ten aanzien van de plannen en initiatieven die worden voorgesteld met name met betrekking tot de Palestijnse kwestie maar ook over de toekomst van de hele regio. Ondanks de controversiële punten is het plan van Trump een politieke referentie geworden waarop sommige landen proberen voort te bouwen onder het voorwendsel van "vrede te bereiken". Wat zeker is, is dat elke vrede die niet gebaseerd is op rechtvaardigheid en respect voor het internationaal recht en die de vestiging van een onafhankelijke Palestijnse staat op haar grondgebied niet garandeert, niets meer zal zijn dan een tijdelijke wapenstilstand die de wortels van het conflict in stand houden. Daarom vereist het collectieve Arabische belang de ontwikkeling van elk politiek initiatief dat de eenheid van het Arabische standpunt consolideert en het respect voor de Palestijnse rechten herstelt als hoeksteen van stabiliteit voor de hele regio.

Het humanitaire toneel in de Gazastrook staat te midden van de ruïnes van huizen die hun uiterlijk hebben verloren en te midden van harten die beladen zijn met verdriet. De oorlog heeft geprobeerd, nog meer dan het fysieke, om de ziel te verslaan door de herinnering aan het bestaan en alle betekenissen van het leven uit te wissen, maar dat is mislukt. Omdat de wil om te overleven en vol te houden sterker is dan de duisternis van een onrechtvaardige Israëlische bezetting, moet en kan het Palestijnse volk zich herstellen en moet elke toekomstige politieke regeling gebaseerd zijn op de erkenning van hun waardigheid en hun volledige recht op leven en vrijheid. Deze kwestie is een voortdurende test voor zowel het Arabische als het internationale geweten.

door Lamis Al-Astal en Baidaa Othman
Vertaling: Pieter van Niekerken

Bezoek Aed Yaghi, directeur Palestine Medical Relief Society PMRS, aan Groningen

Na een paar vergeefse pogingen omdat hij geen visum kon krijgen, lukte het dit keer wel: 6 en 7 oktober kwam Aed Yaghi naar Groningen. We hadden een mooi vol programma voor hem geregeld: maandag 6 oktober een gesprek met gemeenteraadsleden Joren van Veen (PvdA), Justine Jones (GroenLinks) en tweede kamerlid Julian Bushoff (PvdA/GL) en 's-avonds een openbare bijeenkomst. Dinsdag 7 oktober een interview met het Dagblad van het Noorden, en gesprekken met Hans de Waard (SP), Linda Wijnalda (PvdD), ambtenaar Jan-Kees Kleuver van de gemeente en Jim Lo-A-Njoe en Maria Martinez Doubiani (D66). En daar tussendoor nog een ontmoeting met collega's van Zorg Zonder Grenzen.

Tijdens het bezoek realiseerden we ons dat onze relatie met de PMRS en Aed al 20 jaar duurt. Toen de bestuursdelegatie Jabalya in 2005 bezocht waren er ontmoetingen met diverse NGO's, waaronder de PMRS. Het werkbezoek aan o.a. directeur Aed Yaghi en de kliniek in Jabalya en een dag meelopen met de dagelijkse gang van zaken (huisbezoeken) maakte indruk en we besloten de PMRS te gaan steunen. Ook de bezoeken en contacten in de jaren daarna bleven inspireren tot nauwe samenwerking.

Aed Yaghi is uroloog en directeur van de afdeling Gaza van de PMRS. In zijn vrije tijd is hij politicus en activist. Hij is voorzitter van de afdeling Gaza van het PNI Palestijns Nationaal Initiatief, de derde partij van Palestina die zich inzet voor geweldloos verzet tegen de bezetting. Ook is hij voorzitter van de Gizaanse Nationale raad voor revalidatie (NSR). Tijdens een

kort staakt het vuren bracht hij een bezoek aan een van zijn kinderen die in Egypte studeert. Maar de grens ging dicht voor hij terug kon keren, en sindsdien verblijft hij in Cairo. Hij hoopt nu op korte termijn weer naar Gaza te kunnen. Het 20-puntenplan van Trump lag tijdens zijn bezoek op tafel; de overeenkomst voor de eerste fase van een staakt het vuren werd pas na zijn vertrek gesloten.

De gesprekken, die Aed voerde gingen enerzijds over de humanitaire situatie in Gaza en het werk van de PMRS en anderzijds over de politieke actualiteit. Aan Groningse kant was er het in de gemeenteraad aangenomen initiatiefvoorstel om € 130.000 euro te reserveren voor hulp, bij voorkeur voor de wederopbouw van Jabalya.

M.b.t. de humanitaire situatie gaf hij aan dat het grootste deel van de bevolking nu uit Noord-Gaza (inclusief Jabalya) verdreven was; velen van hen leven opeengepakt in het gebied al-Mawasi, een voormalig landbouwgebied zonder infrastructuur, gebrek aan water en medische voorzieningen. En ook dat gebied wordt regelmatig gebombardeerd. Er zijn bijna 70.000 doden geteld als gevolg van de Israëlische aanvallen. Maar de doden als gevolg van uitbrekende ziektes, en als gevolg van de honger zijn daarin niet meegenomen. Volgens schattingen van o.a. the Lancet zouden dat er nog wel 4 keer zoveel kunnen zijn.

Een vraag die in bijna alle gesprekken naar voren komt is of PMRS en andere

Aed Yaghi in gesprek met vertegenwoordigers van D66

Palestijnse organisaties nog wel aan basisartikelen kunnen komen om hun werk te doen. Israël heeft toch alle toevoer afgesneden? Wat betreft de geldstromen klopt dat niet: de banken werken nog. Via internet kan geld binnenkomen en on-line kunnen Gazanen en organisaties betalen. Wat betreft goederen: Aed legt steeds uitgebreid uit dat de volledige blokkade alleen in een aantal periodes gold. Daarbuiten komt via de hulporganisaties een beperkt aantal vrachtwagens binnen; van een groot deel daarvan – 70% - wordt de inhoud gestolen door het Israëlische leger of door bendes die door Israël gesteund worden; de rest wordt verdeeld. Maar via de private sector komt meer binnen. Zij betalen Israëlische instanties/ tussenpersonen tot \$ 110.000,- per vrachtwagen en kunnen verder ongehinderd hun waren op de markt brengen. Ook de gestolen spullen worden overigens op die (zwarte) markt aangeboden. Dat betekent wel dat de prijzen tot wel 10 maal zo hoog zijn.

Wat doe je dan als hulporganisatie (of als individu) in het licht van de noden; kinderen die poedermelk nodig hebben, zieken en zwakken die voedsel nodig hebben etc.? Laat je die dan verrekken of betaal je de veel te hoge prijs?

Met betrekking tot het plan Trump toont hij zich zeer sceptisch. Natuurlijk is het voor de uitgeputte bevolking een zegen als het geweld stopt – al is het maar voor beperkte tijd. Maar verder houdt het geen rekening met de rechten van de Palestijnen en mogen zij niet over hun eigen zaken beslissen.

M.b.t. het geld dat Groningen beschikbaar heeft raadt Aed aan om het grootste deel pas te besteden als er echt een einde aan de oorlog is gekomen, maar hij pleit ervoor een klein deel aan humanitaire hulp nu te besteden en daarmee niet te wachten op rustiger tijden. De behoeften zijn er nu.

Een specifieke vraag is of er noodzaak is om ernstig zieken en gewonden buiten Gaza, of zelfs buiten de regio te behandelen, in Nederland bijvoorbeeld. Aed geeft aan dat er inmiddels 8.000 patiënten uit Gaza in andere landen – vooral de landen in de regio –

Aed Yaghi (links) tijdens de publieksavond op 6 oktober

verzorgd worden. Maar er zijn nog 13.500 patiënten in Gaza die wachten op behandeling buiten de strook. In de omringende landen is weinig ruimte meer. Er zijn al een aantal Europese landen die wat doen en Nederland zou zeker ook een rol kunnen spelen.

Alle 36 ziekenhuizen in Gaza zijn zwaar getroffen; er waren er nog 14 die gedeeltelijk functioneerden maar met de recente aanval op Gaza zijn er nog maar 2 daarvan beschikbaar. Van de PMRS zijn de afgelopen anderhalve week 4 klinieken verwoest. Wat de PMRS doet is met mobiele teams naar de mensen in de tentenkampen toegaan vanuit mobiele klinieken (tenten). Daarvoor zijn er nu 3 keer zo veel medewerkers actief als in het verleden.

Onze gast hoefde niet met lege handen weer terug: na afloop van de openbare bijeenkomst ontving hij van de voorzitter van Groningen-Jabalya een symbolische cheque van € 7.500,-; de opbrengst van de binnengekomen giften sinds mei (toen er al € 18.000,- was overgemaakt).

En net terug in Cairo kon hij nog telefonisch zijn commentaar op het Staakt het vuren voor het artikel in het Dagblad geven. (zie elders in de nieuwsbrief het interview met Aed)

Bert Giskes

In Groningen vond hij deze week troost. Nu hoopt Aed (57) dat de nachtmerrie voorbij is. 'Ik wil naar huis, ook al ligt Gaza in puin'

Twee dagen geleden liep arts Aed Yaghi (57) uit Gaza nog door Groningen. Nu hoort hij dat er een staakt-het-vuren tussen Israël en Hamas is aangekondigd. Voorzichtig durft hij te hopen dat het einde van de oorlog in zicht is. „Nu kan ik eindelijk naar huis.”

Aan de telefoon vanuit Caïro — waar Aed Yaghi (57) tijdelijk woont — klinkt geen uitzinnige man. De arts uit Gaza moet het allemaal nog maar zien gebeuren. In spanning volgt hij het laatste nieuws over het akkoord tussen Israël en Hamas. „Natuurlijk zijn we blij”, zegt hij. „Maar ik hoop dat het standhoudt. Dat het niet weer tijdelijk is, maar echt het einde van het geweld en ons lijden.” „Mijn familie en vrienden in Gaza zijn opgelucht”, vertelt hij. „Sommigen zijn vandaag zelfs al begonnen terug te keren van het zuiden naar Gaza-Stad, ongeacht het gevaar. Mensen kunnen gewoon niet wachten, zelfs niet een paar uur. Dat laat zien hoe groot hun verlangen is om weer thuis te zijn.”

‘Geen woorden voor de steun hier’

Eerder deze week spraken we Yaghi in Groningen. Hij was in Nederland om steun te vragen voor de humanitaire nood in Gaza. Terwijl zijn vliegtuig

afgelopen zondag in Amsterdam landde, vulden de straten zich met een mensenmassa, gehuld in rood. Meteen na aankomst sloot hij zich aan bij het Rode Lijn-protest. „Ik heb geen woorden voor de steun die ik hier voel”, vertelde hij.

Ook in Groningen voelde Yaghi zich omarmd. Op zijn borst draagt hij altijd een speldje met de Palestijnse vlag. Toen hij deze week in een restaurant in de stad zat te eten, kwam iemand naar hem toe. „Deze vrouw vroeg in het Nederlands waar ze dat speldje kon kopen”, vertelt hij met een glimlach. „Ze wilde er ook een. Toen zei ik: dat speldje komt uit Gaza. U mag het hebben als ik uit Groningen vertrek.”

Yaghi was op uitnodiging van de stichting Groningen-Jabalya in Nederland. Hij is arts en onder meer directeur van de Gazaanse afdeling van de Palestinian Medical Relief Society (PMRS), een van

de belangrijkste gezondheidsorganisaties in de Palestijnse gebieden. „Het staakt-het-vuren betekent hopelijk dat patiënten eindelijk de kans krijgen om Gaza te verlaten voor medische behandeling. En mensen zoals ik, die buiten Gaza zijn, krijgen misschien de mogelijkheid om terug te keren naar huis.”

‘In Gaza heb ik niets meer, behalve mijn hart’

Yaghi woonde bijna zijn hele leven in Gaza, ook tijdens de eerste maanden van de oorlog. Tijdens een tijdelijk staakt-het-vuren eind november 2023 vertrok hij naar Egypte om een van zijn kinderen op te zoeken die daar studeert. Terugkeren

Aed Yaghi in gesprek met artsen van Zorgen Zonder Grenzen

bleek onmogelijk. Nu leeft en werkt hij in Caïro, samen met zijn directe familie.

„Ik verliet Gaza met het plan om na een week terug te gaan”, vertelt Yaghi. „Maar toen ik in Caïro was, ging de grens opnieuw dicht. Sindsdien kan ik niet terug. Mijn huis is verwoest, zeventig familieleden zijn omgekomen. In Gaza heb ik niets meer, behalve mijn hart.”

‘We hopen op vrede, maar weten niet of de oorlog echt stopt’

Israël en Hamas hebben ingestemd met een eerste fase van een staakt-het-vuren. Israël zal zich gedeeltelijk terugtrekken uit Gaza zodra Hamas twintig gijzelaars vrijlaat, terwijl de grensovergangen beperkt opengaan voor humanitaire hulp en medische evacuaties.

Op de vraag of Yaghi gelooft dat dit het einde van de oorlog in Gaza betekent, haalt hij diep adem. „Ik weet het niet”, zegt hij. „Het belangrijkste is dat dit staakt-het-vuren echt standhoudt. Eerst veiligheid. Daarna komt het humanitaire: onderdak, voedsel, medicijnen, en andere basisbehoeften. Dan zullen mensen op zoek gaan naar hun vermisten; veel families zijn dierbaren kwijtgeraakt. En daarna moeten we nadenken over de wederopbouw. Hoe we ons land, ons thuis, kunnen heropbouwen.”

Yaghi ziet dat de psychische schade groot is in Gaza. „Veel kinderen zijn niet direct gewond, maar wel diep getraumatiseerd. Sommigen spreken nauwelijks nog, of vertonen andere stressgerelateerde klachten.”

Maar hij gelooft ook in de veerkracht van zijn volk. „We hebben nooit in rust geleefd. We leren ons telkens weer aan te passen. Dat vermogen is groot, maar dit keer is het anders. Mensen zullen zich uiteindelijk opnieuw aanpassen en verder gaan, dat weet ik zeker. Maar of we ooit terugkeren naar iets wat op normaal leven lijkt — als dat ooit al bestond — dat weet ik niet.”

Aed Yaghi krijgt een cheque van de Stichting Groningen-Jabalya ten behoeve van de PMRS

Gaza is mijn leven, verleden én toekomst'

Voor Yaghi bestaat er geen twijfel over zijn toekomst: zodra het kan, gaat hij terug. „Gaza zal onherkenbaar zijn als ik terugkeer”, zegt hij met weemoed. „Maar het gaat niet om stenen en gebouwen. Het zijn de herinneringen, de verbinding met de mensen daar. Dat gevoel valt niet te omschrijven.”

Hij hoopt dat de grens tussen Egypte en Gaza binnen dagen of weken opengaat, zodat hij na bijna twee jaar weer naar huis kan. „Ik wil terug, al leef ik eerst in een tent. Ik weet dat het leven daar ongelooflijk moeilijk zal zijn. Het zal nooit meer hetzelfde worden. Je kunt niet terug naar je huis, niet naar de stad zoals je die kende. Alles is anders. Maar Gaza is mijn leven, mijn verleden én mijn toekomst.”

Door Arlene Gelderblom

met toestemming overgenomen van het
Dagblad van het Noorden

<https://dvhnl.nl/groningen/in-groningen-vond-hij-deze-week-troost.-nu-hoopt-aed-57-dat-de-nachtmerrie-voorbij-is.-ik-wil-naar-huis-ook-al-ligt-gaza-in-puin-47500274.html>

Is met Gaza eindelijk de bodem bereikt?

Maandag 13 oktober was een dag van grootse beloftes. De retoriek herinnerde mij aan die gedenkwaardige septembermaand in 1993, toen president Clinton, PLO-leider Yasser Arafat en de Israëlische premier Rabin elkaar de hand drukten op het gazon bij het Witte Huis. Alles zou anders worden in het Midden-Oosten. Toekomstige generaties zouden in vrede en harmonie opgroeien.

President Trump hield maandag een bombastische, deels geïmproviseerde toespraak in de Knesset in West-Jeruzalem. Hij feliciteerde 'Bibi' Netanyahu, maar vooral zichzelf met de 'overwinning' in Gaza, de geweldige vredesdeal en de vrijlating van de Israëlische gijzelaars.

'Dat was heel efficiënt,' complimenteerde hij de ordedienst van de Knesset, toen twee kritische parlementsleden onder gejuich de zaal werden uitgezet. Hun wandaad: ze hielden bordjes omhoog met het opschrift 'Recognize Palestine' en riepen 'genocide'.

Recht doen aan de oorlogsmisdaden van de afgelopen twee jaar en aan Palestijnse aspiraties was op deze 'historische dag' vloeken in de kerk. Een valse noot in de unisono lofzang op het uitbreken van eeuwige vrede in het Heilige Land; op 'het gouden tijdperk voor Israël en het Midden-Oosten'.

Ik zit met gemengde gevoelens naar de speciale tv-uitzending te kijken. Er is veel emotie op de buis. Uitbundige blijdschap zowel in Tel Aviv als in Gaza. Natuurlijk. Er is een staakt-het-vuren en families zijn herenigd. Ook ik voel opluchting. Vrienden in Gaza, met wie ik de afgelopen twee jaar intensief heb meegeleefd en contact onderhouden, overleefden de oorlog. Hun huis is vernield, maar ze hoeven niet langer bang te zijn voor bommen en granaten. Tenminste voorlopig even niet...

Op Al Jazeera wordt de vredesactivist Maoz Inon geïnterviewd. Hij verloor zijn bejaarde ouders op 7 oktober 2023 toen Hamas de moshav Netiv HaAsara aanviel, vlak bij de grens met Gaza. Inon werd bekend door zijn onophoudelijk pleiten voor verzoening, co-existentie en gelijkwaardigheid van Israël's en Palestijnen. Ook nu roept hij op tot een 'partnerschap voor vrede'. Volgens Inon is met de genocide in Gaza 'de bodem bereikt'. Vanaf nu kan het alleen maar beter worden. Uiteindelijk hebben Israël's en Palestijnen elkaar nodig om een betere toekomst 'tussen de zee en de rivier' te bereiken.

Ik hoop dat Inon gelijk heeft, maar twijfel. Is met de oorlog in Gaza werkelijk de bodem bereikt? Er is eerder gedacht dat een dieptepunt bereikt was. Dat Israël het Palestijnse volk geen groter leed kon berokkenen, geen groter onrecht kon aandoen, dan de Naqba van 1948. 750.000 Palestijnen werden destijds verdreven uit hun vaderland en meer dan 500 Palestijnse dorpen van de aardbodem weggevaagd. De Gaza-generatie moest toen nog worden geboren.

Was de bodem niet bereikt tijdens de oorlog in Libanon in de jaren tachtig, toen duizenden Palestijnen werden afgeslacht in de vluchtelingenkampen Sabra en Chatila bij Beiroet? Was er nog niet genoeg leed aangericht door miljoenen Palestijnse vluchtelingen en hun nakomelingen in Libanon, Jordanië en Syrië te beletten ooit naar hun thuisland te kunnen terugkeren?

Er zijn sinds het begin van de twintigste eeuw zoveel dieptepunten in het Midden-Oosten geweest. Zou nu echt de trend omgebogen kunnen worden?

Van Inons' optimisme over het wederkerig belang om samen te werken voor vrede, was op 13 oktober nog weinig te merken. 'De Israëlsche gijzelaars keren terug naar huis, hoera! De Palestijnse gijzelaars die naar huis terugkeren hebben geen huis meer, schreef dichteres Lieke Marsman op X. Ze heeft gelijk. In Gaza is 92% van de woningen en gebouwen beschadigd of vernield. 'Domicide' wordt dat in een VN-rapport genoemd. Gaza is onleefbaar gemaakt. Haast twee miljoen mensen zijn gedwongen in tenten te wonen of bivakkeren op straat. Domicide en genocide gingen de afgelopen twee jaar crescendo hand in hand.

Er was nog een opvallend verschil. De Israëlsche gijzelaars keerden terug naar hun land. Dat gold niet voor 154 van de vrijgelaten Palestijnse gevangenen die, tot consternatie van hun familie en geliefden, in ballingschap werden gestuurd. Ze moeten de rest van hun leven slijten in een ander land, zoals in Algerije of Turkije. De gevangenen die wel naar huis mochten in Oost-Jeruzalem, de Westelijke Jordaanoever of Gaza, komen terug in een land dat bezet is. Hen wachten apartheid en allerlei (reis-) beperkingen binnen hun eigen land. De vrijheid om te gaan en te staan waar je wilt, het recht op een veilige woonplek en het recht op gelijke behandeling zijn elementaire mensenrechten die aan de Palestijnse bevolking worden onttrokken.

De Israëlsche politici in de Knesset en de wereldleiders in Sharm el-Sheikh hadden het daar niet over. Dat maakte van de grote Trump-show een vervreemdende voorstelling. Wel met de nodige spanning en sensatie. Maar het leek alsof een ruimteschip van een andere planeet was geland, verdwaald in een woestijn in het Midden-Oosten.

Zoals vaker zat er aan het Trump-optreden ook een obsceen maffiarandje. Hoewel het geen geheim is dat de Verenigde Staten Israël door dik en dun steunt, schokten zijn schaamteloze liefdesverklaringen aan Israël's genocidale oorlogsvoering in Gaza mij toch nog. 'Bibi Netanyahu belde me vaak op om me wapens te vragen. Van sommige van die wapens had ik nog nooit gehoord. Maar we kregen ze hier, is het niet'. Trump grijnsde samenzweerderig richting Netanyahu. 'En je maakte er goed gebruik van.'

Ik vraag me af of 'vredespresident' Trump - I love Israel. I'm with you all the way- ooit de foto's uit Gaza heeft bekeken. Dan had hij de gruwelijke effecten van dat 'goede gebruik' van Amerikaanse wapens kunnen zien.

De niet te missen boodschap van 13 oktober was: de Gaza-oorlog is afgelopen. Maar is de vrede echt begonnen? De Franse historicus Jean Pierre Filiu, die een standaardwerk schreef over de geschiedenis van de Gazastrook, telde sinds 1948 vijftien Israëlsche oorlogen tegen Gaza. Inclusief de huidige. Al die oorlogen werden militair gewonnen door Israël, maar in politiek opzicht leverden ze meestal geen winst op. Dat geldt ook voor de oorlog van de afgelopen twee jaar. Israël is meer geïsoleerd dan ooit en de Palestijnse zaak is wereldwijd op de kaart gezet. Ook in Nederland is de sympathie voor de Palestijnen toegenomen.

Het optimisme van vredesactivist Maoz Inon lijkt misschien naïef, maar er is geen alternatief dan te blijven werken voor recht voor allen tussen de rivier en de zee. Ook de buitenwereld heeft een belangrijke rol om het historische onrecht, dat de Palestijnen is aangedaan, te herstellen. Laten we eraan werken dat het dieptepunt van de afgelopen twee jaar niet gevolgd zal worden door nieuwe dieptepunten. Het is genoeg geweest.

BDS komt met nieuwe campagne: Apartheid Free zone

In 2005 namen 170 Palestijnse maatschappelijke organisaties zoals vakbonden, vluchtelingennetwerken, vrouwenorganisaties, beroepsverenigingen, comités voor volksverzet het initiatief voor een campagne om Israël te boycotten via Boycot Disinvestment en Sanctions (BDS). Het idee is om met dit geweldloze middel Israël zowel politiek als economisch te isoleren en op die manier onder de druk te zetten om haar politiek van onderdrukking van het Palestijnse volk te beëindigen.

De concrete doelen zijn:

1. Het beëindigen van de bezetting en kolonisatie van alle Arabische gebieden en het ontmantelen van de muur.
2. Erkenning van de fundamentele rechten van de Arabisch-Palestijnse burgers van Israël op volledige gelijkheid.
3. Het respecteren, beschermen en bevorderen van de rechten van Palestijnse vluchtelingen om terug te keren naar hun huizen en eigendommen zoals bepaald in VN-resolutie 194

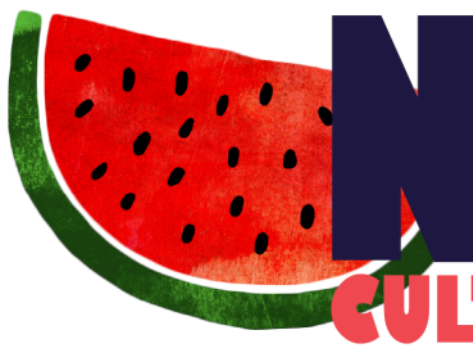
Sinds 2005 groeide de campagne gestaag uit tot een wereldwijde beweging en als gevolg van de genocide in Gaza van de afgelopen twee jaar is dat verder in een stroomversnelling gekomen. Ook Israël beschouwd BDS als een serieuze tegenstander. Het heeft zelfs een flink budget vrijgemaakt om BDS te bestrijden.

Om nog meer mensen en instellingen zich te laten aansluiten is recent door de BDS beweging een nieuw concept ontwikkeld: de Apartheid Free Zone. (AFZ)

De AFZ campagne heeft als doel om een gemeenschap te creëren van plaatsen en mensen samen te brengen voor concrete acties tegen de bezetting en het apartheidsregime van Israël. Deze campagne biedt een platform waar je kan kopen, rondhangen en samenkomen zonder medeplichtig te zijn aan het Israëlijsche apartheidsregime. Dat betekent concreet dat allerlei maatschappelijke organisaties zich kunnen uitroepen tot Apartheid Vrije Zone op voorwaarde dat zij aan voldoen aan bepaalde criteria. Om dit goed te organiseren zijn verschillende sectoren gedefinieerd waarbinnen organisaties benaderd kunnen worden om zich aan te sluiten.

Zo is er de categorie Academisch, cultureel en Sport, bestaande uit universiteiten, scholen, festivals, culturele centra, kunstgalerijen,

NO BUSINESS AS USUAL

CULTURELE BOYCOT ISRAEL

bibliotheken, theaters, en sportclubs. De categorie Commercieel omvat cafés, restaurants, algemene detailhandelszaken, online winkels, voedselverkopers, dienstverleners en andere bedrijven waar goederen/diensten worden verkocht. Onder de categorie Sociaal vallen sociale bewegingen, buurtcentra, krakers, en sociale centra. De vierde categorie gaat over vakbonden, vrouwenbonden, studentenbonden en beroepsverenigingen.

De laatste categorie is de politiek met als voorbeelden politieke partijen en belangengroepen, maar ook overheidsinstanties zoals gemeenteraden, regionale overheden en staatsinstellingen.

In Groningen is sinds kort ook een AFZ opgestart onder de naam Apartheid Vrij Groningen. De categorieën zijn hier beperkt tot Commercieel, Sociaal Cultureel en Politiek. De laatste groep kon al direct aan de bak. Er was een initiatief genomen door SP-er Wim Koks om een burgeragendering aan te vragen. Bij voldoende handtekeningen krijg je dan gelegenheid om bij de gemeenteraad een zaak te bepleiten. Op woensdag 8 oktober hebben verschillende sprekers, waaronder ondergetekende, bepleit dat de gemeente meer moet doen om Israël en de bedrijven die medeplichtig zijn aan de genocide en de bezetting te

boycotten. Je moet willen weten of je organisatie, in dit geval de gemeente medeplichtig is ook als dat niet een bewuste keuze is maar toevallig is ontstaan. Omdat voor de sprekers onbekend is welke relaties en contracten Groningen heeft met Israël of met bedrijven die indirect profiteren van de bezetting, is de gemeente gevraagd om dit te onderzoeken.

Ook op cultureel vlak is overigens al succes te melden al gaat het strikt gesproken niet om een AFZ initiatief: onder de titel No business as usual, culturele boycot Israël verklaren ruim 2000 Nederlandse en Belgische kunstenaars en 700 culturele instellingen in beide landen de staat Israël en alle Israëlische bedrijven en instellingen te boycotten met uitzondering van die organisaties die niet medeplichtig zijn en zich expliciet hebben uitgesproken tegen genocide, bezetting en apartheid. De boycot is niet gericht op individuen of hun afkomst maar op medeplichtigheid. In Groningen hebben ook enkele instellingen de oproep ondertekend zoals Bevrijdingsfestival Groningen, EM2 Groningen, Grand Theatre, Het Houten Huis, Jonge Harten en Noorderzon Festival. Een goed begin, maar er is ook nog veel ruimte voor verbetering.

Pieter van Niekerken

Wie zich wil aansluiten bij het kunstenaars initiatief kan dat doen via <https://www.cultureleboycotisrael.nu/>

Voor aanmelding als AFZ

<https://www.apartheidvrijezones.nl/become-apartheid-free-zone>

Inzamelingsactie Gaza 2025

De gezondheidszorg is praktisch vernietigd. Meer dan 1000 zorgmedewerkers zijn gedood tijdens hun werk. Meer dan 360 zorgmedewerkers zijn ontvoerd, illegaal vastgehouden en gemarteld.

Alle 36 ziekenhuizen in Gaza zijn zwaar getroffen; er zijn er nog 14 die gedeeltelijk functioneren maar met de recente aanval op Gaza zijn daarvan nog maar 2 beschikbaar. De laatste 4 klinieken van de PMRS zijn de afgelopen maand verwoest.

Mensen kunnen niet meer naar hen toekomen dus komt de PMRS met mobiele teams naar de mensen in de tentenkampen vanuit mobiele klinieken (tenten). Daarvoor zijn er nu 3 keer zo veel medewerkers actief als in het verleden.

Daarom zetten wij onze hulpactie voor de Palestine Medical Relief Society voort. Deze kan een belangrijke rol spelen in het verlenen van die hulp maar dat kan alleen als zij over voldoende middelen beschikt. Voor meer info: <https://www.groningen-jabalya.com/inzameling>

**Stort op rekeningnummer NL92 INGB 0006 6876 78
t.n.v. Stichting Groningen-Jabalya o.v.v. "noodhulp"**

Redactie: Pieter van Niekerken,
Bert Giskes,
Marco in 't Veldt,
Jan Jongbloed,
Jozet van der Veen.

Met medewerking van:
Lamis Al-Astal,
Baidaa Othman,
Arlene Gelderblom,
Jan Keulen.

info@groningen-jabalya.com

Postadres:
Stichting Groningen-Jabalya
Coehoornsingel 87
9711 BR Groningen

Colofon

Vormgeving: Jozet van der Veen

*Wilt u in het vervolg de nieuwsbrief (digitaal) ontvangen?
en/of wil je op de hoogte blijven van het Jabalya-project?*

*Gebruik dan deze QR-code of schrijf je via
www.groningen-jabalya.com in voor de (digitale)
niewsbrief via de rode knop 'aanmelden nieuwsbrief'*

